

چکیده آمار تجارت خارجی بخش کشاورزی و صنایع غذایی

در سه ماهه نخست سال ۱۳۹۷

و مقایسه آن با مدت مشابه سال های قبل

این گزارش برای اطلاع رسانی فعالان اقتصادی و پژوهشگران با استفاده، پردازش و تحلیل اطلاعات بخش کشاورزی و صنایع غذایی داده های مرکز آمار سازمان گمرک جمهوری اسلامی ایران بدست آمده است. اطلاعات سال جاری با داده های شش سال گذشته (سالهای ۹۰ الی ۹۶) مقایسه شده است و در آن واردات محصولات اساسی کشاورزی، صنایع غذایی، صادرات محصولات عمده کشاورزی، صنایع غذایی و تراز تجاری سه ماهه نخست سال ۱۳۹۷ و سال های قبل نیز قید گردیده است.

❖ صادرات:

در سه ماهه نخست سال ۱۳۹۷، میزان صادرات محصولات کشاورزی و صنایع غذایی ۲۰۲۲ هزار تن و به ارزش ۱۵۸۳ میلیون دلار می باشد که از نظر وزن ۷,۳ درصد و از نظر ارزش ۱۳,۶ درصد کل صادرات کالاهای غیر نفتی کشور را به خود اختصاص داده است. میزان ارزش صادرات سه ماهه نخست سال ۹۷ نسبت به مدت مشابه سال قبل حدود ۲۲,۲ درصد افزایش داشته و در مقایسه با کلیه سالهای قبل از آن بالاترین رقم بوده است.

اقلام عمده صادرات محصولات کشاورزی شامل انواع میوه های درختی به ارزش ۳۴۳ میلیون دلار و سهم ارزشی ۲۱,۶ درصد، انواع سبزیجات و محصولات جالیزی^۱ به ارزش ۳۰۶ میلیون دلار و سهم ارزشی ۱۹,۳ درصد، شیر و فرآورده های آن به ارزش ۱۶۰ میلیون دلار و سهم ارزشی ۱۰,۱ درصد و زعفران ۷۷,۵ میلیون دلار و سهم ارزشی ۴,۹ درصد از کل ارزش صادرات محصولات کشاورزی و صنایع غذایی بوده است. بیشترین میزان صادرات به کشور های عراق، افغانستان، امارات متحده عربی، پاکستان، فدراسیون روسیه، ترکیه، آلمان و هند صورت گرفته که به ترتیب ۵۳, ۱۳,۹, ۶, ۵,۲, ۳,۹, ۲,۹, ۲,۲ و ۲,۲ درصد می باشد که در مجموع ۸۹,۳ درصد کل صادرات بخش کشاورزی را بخود اختصاص داده اند (جدول ۱). متوسط قیمت هر تن کالاهای صادراتی بخش کشاورزی ۷۸۳ دلار بوده که در مقایسه با متوسط قیمت هر تن کالاهای صادراتی غیر نفتی کشور (۴۱۷ دلار) ۸۸ درصد بیشتر است.

^۱ شامل: سیب زمینی، پیاز و موسیر، گوجه فرنگی، انواع کاهو، کلم و سایر سبزیجات تازه و همچنین هندوانه، خیار و خربزه می باشد.

متوسط ارزش گمرکی هر دلار محصولات کشاورزی و صنایع غذایی صادراتی در سه ماهه نخست سال ۹۷، ۴۱۵۵۰ ریال لحاظ گردیده است.

جدول ۱- سهم کشورهای عمده از صادرات محصولات کشاورزی و صنایع غذایی ایران در سه ماهه نخست سال ۱۳۹۷

کشور	عراق	افغانستان	امارات متحده عربی	پاکستان	فدراسیون روسیه	ترکیه	آلمان	هند
سهم (%)	۵۳	۱۳,۹	۶	۵,۲	۳,۹	۲,۹	۲,۲	۲,۲

❖ واردات:

میزان واردات محصولات کشاورزی و صنایع غذایی در این مدت ۴۷۲۲ هزار تن با ارزش ۲۵۳۸ میلیون دلار بوده که به ترتیب از نظر وزن ۵۶,۴ درصد و از نظر ارزش ۲۲,۶ درصد کل واردات کشور را شامل می شود. میزان ارزش واردات ۱۱,۴ درصد کمتر از مدت مشابه سال قبل و ۱۹,۶ درصد کمتر از سال ۹۵ و ۷,۲ درصد کمتر از میانگین سالهای برنامه پنجم توسعه بوده است.

اقدام عمده وارداتی محصولات کشاورزی و صنایع غذایی شامل ذرت به ارزش ۴۴۲ میلیون دلار و سهم ارزشی ۱۷,۴ درصد، دانه سویا ۳۷۳ میلیون دلار و سهم ارزشی ۱۴,۷ درصد، برنج به ارزش ۳۷۵ میلیون دلار و سهم ارزشی ۱۴,۸ درصد، روغن نباتی به ارزش ۱۹۱ میلیون دلار و سهم ارزشی ۷,۵ درصد، گوشت قرمز به ارزش ۱۷۴ میلیون دلار و سهم ارزشی ۶,۹ درصد، انواع میوه به ارزش ۱۴۷ میلیون دلار و سهم ارزشی ۵,۸ درصد جو به ارزش ۱۳۵ میلیون دلار و سهم ارزشی ۵,۳ درصد و کنجاله دانه های روغنی به ارزش ۱۱۳ میلیون دلار و سهم ارزشی ۴,۵ درصد از کل ارزش واردات محصولات کشاورزی و صنایع غذای بوده که در مجموع حدود ۷۷ درصد ارزش واردات بخش کشاورزی را شامل می شوند. متوسط قیمت هر تن کالاهای وارداتی این بخش در سه ماهه نخست سال ۹۷، ۵۳۷ دلار می باشد، که در مقایسه با متوسط قیمت هر تن کالاهای وارداتی کل کشور (۱۳۴۴ دلار) ۶۰ درصد کمتر است. متوسط ارزش گمرکی هر دلار محصولات کشاورزی و صنایع غذایی وارداتی ۳۹۷۴۰ ریال لحاظ گردیده است.

کشورهای عمده طرف معامله از نظر ارزش واردات محصولات کشاورزی و صنایع غذایی از آنها به ترتیب شامل هند ۳۳۷، سوئیس ۳۴۳، امارات متحده عربی ۱۷۸، انگلستان ۱۶۹، برزیل ۱۴۱، هلند ۸۸، پاکستان ۸۱، فدراسیون روسیه ۷۹، ترکیه ۷۳، آلمان ۳۸، مالزی ۳۷ و چین ۳۷ میلیون دلار بوده که سهم ارزشی هر یک از کشورهای فوق الذکر از کل ارزش واردات محصولات کشاورزی و صنایع غذایی به ترتیب ۱۳,۳، ۱۳,۵، ۷، ۶,۶، ۵,۵، ۳,۵

۳,۲، ۳,۱، ۲,۹، ۱,۵، ۱,۴ و ۱,۴ درصد بوده و در مجموع حدود ۶۳ درصد کل ارزش واردات کشورمان را به خود اختصاص داده اند (جدول ۲).

جدول ۲- سهم کشورهای عمده از واردات محصولات کشاورزی و صنایع غذایی ایران در سه ماهه نخست سال ۱۳۹۷

کشور	هند	سوئیس	امارات متحده عربی	انگلستان	برزیل	هند
سهم (%)	۱۳,۳	۱۳,۵	۷	۶,۶	۵,۵	۳,۵
کشور	پاکستان	فدراسیون روسیه	ترکیه	آلمان	مالزی	چین
سهم (%)	۳,۲	۳,۱	۲,۹	۱,۵	۱,۴	۱,۴

❖ تراز تجاری:

محصولات کشاورزی و صنایع غذایی در سه ماهه نخست سال ۱۳۹۷، ۹۵۵- میلیون دلار بوده که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۳۹ درصد بهبود یافته است (ارزش صادرات ۲۲,۲ درصد افزایش و ارزش واردات ۱۱,۴ درصد کاهش داشته است) و در بین سالهای ۹۰ الی ۹۶ بعد از سال ۹۵ که ۶۹۵- میلیون دلار بوده، کمترین میزان کسری تجاری را به خود اختصاص داده است.

❖ میزان بارندگی:

طی ۹ ماهه گذشته (۹۶/۷/۱ الی ۹۷/۳/۳۱) ۱۶۶,۷ میلیمتر بوده که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل ۲۶,۳ درصد کاهش و در مقایسه با بلند مدت (۴۹ ساله) نیز ۲۹,۷ درصد کاهش داشته است.

گردآوردندگان:

عبدالرحیم خسروی- روجا کیان پور